

РОЗВИТОК ТА МЕХАНІЗМ ФУНКЦІОНУВАННЯ АГРАРНИХ БІРЖ В УКРАЇНІ

Степура Ю.А., гр. Е-38

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. С.М. Сукачова
Харківський державний університет харчування та торгівлі

Аграрна біржа – це юридична особа, яка надає послуги суб'єктам господарювання з укладення біржових договорів щодо сільськогосподарської продукції, товарних деривативів, базовим активом яких є сільськогосподарська продукція, іпотечних сертифікатів та іпотечних закладних, а також з проведення розрахунково-клірингової діяльності за ними.

Аграрне виробництво вважається одним з найризикованіших видів людської діяльності, бо на нього, крім економічних і політичних чинників, впливають, зокрема, невизначеність у цінах на продукцію, зменшення урожайності або продуктивності, стихійні лиха тощо.

Водночас, аграрний сектор економіки є стратегічно важливим для України. Завдяки його діяльності забезпечується продовольча незалежність країни і надходження валюти від зовнішньої торгівлі сільськогосподарською продукцією. Становлення ринкової агроінфраструктури тісно пов'язане з розвитком ринку збуту, адже для виробника проблемним є не лише виробництво продукції, а можливість її реалізації.

Функціонування агробірж супроводжується певними особливостями, притаманними аграрному виробництву, що включає сезонність, якість ґрунтів, їх зональні особливості, територіальну розмежованість, форми власності на землю, використання біотехнологій тощо. В умовах ринку організація біржової торгівлі передбачає використання механізмів вирівнювання і регулювання цін, які забезпечують прозорість купівлі-продажу продукції та об'єктивність установа цін. Такими фінансовими інструментами є форвардна та ф'ючерсна торгівля продукцією, однак вони поки-що не набули в Україні значного поширення.

До переваг біржової торгівлі належить можливість надавати постійну (щотижневу) інформацію про товаропотоки та ціни на зерно, що експортується з України, розширювати можливості щодо інвестування товаровиробників за допомогою укладення форвардних угод на основі біржових цін, які забезпечують взаємовигідні товарно-грошові відносини між партнерами та сприяють обмеженню товарообмінних операцій.

СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ «ФІНАНСОВИЙ КАПІТАЛ»

Столярова С.В., гр. Е-20

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. І.Ю. Мелушова
Харківський державний університет харчування та торгівлі

Здебільшого трактування «фінансового капіталу» в економічній літературі зводиться до «грошового капіталу». Водночас в економічній літературі відсутнє єдине сформоване визначення самого поняття «грошовий капітал». Грошовий капітал розглядають: як наявні в розпорядженні гроші для купівлі інвестиційних товарів; як функціональну форму промислового капіталу, що у вигляді грошей дає додаткову вартість.

Найпоширенішим є визначення фінансового капіталу як складної системи взаємозв'язків банків з підприємствами. Кожна складова фінансово-промислового капіталу може здійснювати власний оборот. При взаємодії індивідуальних капіталів із різними оборотами і різною циклічністю відбувається їх взаємодоповнення і зростання. При об'єднанні капіталів у межах фінансово-промислової групи відбувається вивільнення грошових ресурсів, які можуть бути своєчасно переорієнтовано з метою відновлення порушеної динамічної рівноваги і стабілізації товарних і грошових потоків. Таким чином різні індивідуальні капітали в єдиній економічній системі дають віддачу, більшу від їх суми при самостійному функціонуванні.

У праці С.Ф. Борисова зазначено, що фінансовий капітал виникає у процесі переплетення економічних зв'язків, і всі конкретні форми господарської діяльності (промислової, торгівельної, банківської) об'єднуються в єдину цілісність.

Виходячи з цього, промисловий капітал у єдиному процесі відтворення функціонує у трьох формах: грошової, продуктивної і товарної. Таким чином, «фінансовий капітал» – це грошові ресурси та виражена у грошовій формі частка матеріальних, нематеріальних і фінансових активів, що акумулюються суб'єктами фінансової діяльності із різних джерел для забезпечення економічних умов здійснення підприємницької діяльності з метою отримання прибутку. На нашу думку, важливо створити сприятливі умови для реалізації переваг спільної діяльності на ринку фінансового капіталу на всіх рівнях в усіх сферах, зокрема: виробничій і фінансовій. Ефект економічної діяльності залежить від оптимізації залучення суб'єктів господарювання у сферу відтворення, що в результаті дає змогу власникам фінансового капіталу досягнути його консолідації.